ע א מיי' פ"ד מהל' ביאת מקדש הל"ז ופ"א מהל' פסה"מ הל' לב ופי"א הלכה יט:
עא ב מיי' פ"ו מהל' ביאת מקדש הל"ח:
עב ג מיי' פ"ט שם הל"ח:
עג ד מיי' פ"ה שם הל' יז:

אם עון פיגול הרי כבר נאמר °לא יחשב, אם עון נותר הרי כבר נאמר °לא ירצה, הא אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה בצבור. מאי טומאה? [א] אילימא (א) טומאת שרץ, היכא אישתרי? אלא טומאת מת, ולאו כגון שנטמאו בעלים במת, אלמא נטמאו בעלים במת משלחין קרבנותיהן, ובמאי? אי בנזיר °וכי ימות מת עליו אמר רחמנא, אלא לעושה פסח, (ולאו כגון שנטמאו בעלים במת) לעולם בשרץ ושם טומאה בעולם. איכא דדייק ומייתי הכי: עון הקדשים אין, עון מקדישין לא, [ב] מאי טומאה? אילימא טומאת שרץ, מי אישתריא בציבור? אלא לאו טומאת מת, ועון קדשים אין, [ג] עון מקדישים לא, לעולם טומאה שרץ ושם טומאה בעולם: יושב: מנלן? *אמר רבא אמר רב [ד] נחמן אמר קרא °לעמוד לשרת, לעמידה בחרתיו ולא לישיבה. ת"ר לעמוד לשרת (ה) מצוה, כשהוא *אומר °העומדים [ג] שנה עליו הכתוב לעכב. א"ל רבא לרב נחמן מכדי יושב כזר דמי ומחיל עבודה, אימא מה זר במיתה אף יושב במיתה, אלמה *תניא אבל ערל ואונן ויושב אינן במיתה אלא באזהרה. משום דהוי (א) מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים [ה] שני כתובין הבאין כאחד וכל

א) [פי' תוס' לעיל טז. סד"ה מיושב] ב) [פסחים סה. וש"נ]

אם עון פיגול הרי כבר נאמר לא ירצה ואם עון נותר הרי כבר נאמר לא יחשב. ה"ג לה בת"כ וכן הגעתה בכל מקום וה"ק איזה פסול קרבן ו] מרצה הוא, אם עון פיגול דמחשבת חוץ למקומו דאיקרי פיגול כדאמר לקמן בפירקין (דף כח.) פיגול הוא לא ירצה אם אינו תורה אור לענין חוץ לזמנו תניהו לענין חוץ למקומו הרי כבר נאמר לא ירצה: **אם עון נותר**. פסול מחשבת נותר שחישב לאוכלו לאחר שנעשה נותר דהיינו מחשבת חוץ לזמנו: **הרי כבר נאמר המקריב אותו לא יחשב**. והאי קרא בחוץ לזמנו מיתוקמא בפירקין ובספרים שלנו גירסא זו משובשת בכ"מ בהש"ס ומחליפין המקראות ולאותה הגירסא היאך יכול לפרש נותר זה במחשבת חוץ לזמנו והפיגול במחשבת חוץ למקומו דלא יחשב בחוץ לזמנו כתיב וצריך אתה לפרש נותר ממש ואי אפשר לומר כן שאין הקרבן שקרבו מתיריו בהכשר ז] נפסל מלרצות ולעלות לשם חובה אם הותיר ממנו ח]: **הא אינו נושא כו'**. ט] הא כלומר *הנה מצינו שאינו נושא אלא עון הטומאה ויש טעם לדבר ליתן י] נשיאת פסול קדשים זה על טומאה הואיל ומצינו לה היתר אחר שהותרה מכללה בצבור לכתחילה הילכך יחיד שלא הותרה אצלו יבא הציץ וירצה בדיעבד: **אילימא טומאת שרץ**. יא] מתוקמא בכהן או בבעלים ולמימר דהאי דשוחט וזורק על טמא שרץ ציץ הוא דמרצה: **היכא אישתראי**. בצבור כיון דאין יחיד נדחה, צבור לא עבדי בטומאה: **ולאו כגון שנטמאו בעלים במת**. בתמיה ומי לא מיירי בטומאת בעלים וקתני משלחין: **וכי ימות מת עליו אמר רחמנא**. יב] דטמא ראש נזרו וסותר ואין ראוי לקרבנות טהרה עד שיעברו ימי טומאה ויביא כפרת טומאת נזירותו שתי תורים ואשם וימנה וישלים ויביא קרבנות תגלחתו: **אלא בעושה פסח**. וש"מ טמא מת משלח פסחו וקשיא לרמי בר חמא: **לעולם**. טומאת שרץ קאמרינן (ב) יג] (ואהכא) דציץ מרצה לשחוט ולזרוק על טמא שרץ ודקשיא לך היכא אישתראי בהן: **ושם טומאה בעולם**. אשכחן דאישתראי יד] בהן וטעמא גדול בהו להטיל ריצוי ציץ על טומאת שרץ: **ואיכא דדייק**. ליסנא דקראי טו] ומייתינא להך סייעתא דברייתא לזקני דרום וסייעתא לרמי בר חמא: **עון מקדישים לא**. טומאת הגוף בין דכהנים בין דבעלים לא מרצה, במאי טומאה קאי, דקא ממעט טומאת הגוף: **אילימא טומאת שרץ**. ואוקמא זקני דרום בכהן, דאילו גוף דבעלים לא בעי ציץ שהרי אין נוגע בו בטומאה ולאורתא בטהרה אכיל ליה: **היכא אישתראי בצבור**. הא כיון דאית להו שוחטין וזורקין על טמא שרץ ויחיד אין נדחה, צבור לא עבדי בטומאה: **אלא לאו טומאת מת**. טז] *) שאינו משלח קרבנותיו ולא כהן טמא מת מרצה בקרבן יחיד: **לעולם בטומאת שרץ** קאי וקממעט כהן טמא שרץ מלרצות יז] כדאוקמי זקני דרום פסול דמתניתין אטמא שרץ וטומאת בעלים אין צריכין ציץ שהרי קרבן בטהרה קרב ודקשיא לך היכא אישתראי בצבור, שום טומאה בעולם אישתראי בהו: **לעמוד לשרת**. רישיה דקרא כי בו בחר ה' אלהיך מכל שבטיך יח] לעמוד [א] לשרת וגו': יט] **לא לישיבה**. א) וכיון דלא בחרו הוו להו זרים חד מחיל עבודה: **העומדים שם**. *) [לעיל מיניה כתיב] ושרת ככל אחיו הלוים וגו': [**אימא מה זר וכו'**. ויגמר במה מצינו בזר שמחלל עבודה וחייב מיתה אף יושב שמחלל עבודה במיתה]:

*ס"א אלמא אין טמא מת משלח קרבנות מהרש"ק *) נ"ל רישיה דקרא רש"ק שני

אם עון פיגול הרי כבר נאמר לא ירצה ואם עון נותר הרי כבר נאמר לא יחשב. כך כ] פי' הקונטרס משום דאמרי' לקמן בפירקין (דף כח.) דאיסור רבה דחוץ לזמנו שהוא בכרת מקרא רבה ופרשה רבה בלו את אהרן ואיסורא זוטא דחוץ למקומו דליכא כרת מקרא זוטא ופרשתא זוטא בפרשת קדושים תהיו והביא ראייה מתורת כהנים ורבינו תם מקיים גירסת הספרים דגרסינן איפכא בפיגול לא יחשב ובנותר לא ירצה דלקמן בפירקין מסקינן דתרווייהו [נ] מקרא אחרינא נפקי דכתיב ביה לא ירצה ולא יחשב ומה שנזכר פיגול קודם לנותר אף ע"ג דבקרא כתיב כא] נותר ברישא דהיינו חוץ לזמנו משום דלשון פיגול כתיב בקרא בהדיא: **אם** עון נותר הרי כבר נאמר כו'. לאו נותר ממש [קאמר] כדאמרי' לקמן בפירקין (דף כט.) לאחר שהוכשר יפסל אלא במחשבת נותר דהיינו מחשב לאוכלו חוץ לזמנו: **הא** אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה. וא"ת תיפוק לי דלא משכחת מידי דמיתוקם ביה קרא אלא בטומאה ואומר רבינו תם משום דכתיב גבי ציץ לרצון להם דמשמע דבר שהוא לרצון במקום אחר ולהכי דחיק לאשכוחי הותר מכללן מכל הני דפריך מינייהו (במנחות דף כה.) יוצא וטמא ובעל מום כב] [וא"ת] (א"כ) נותר ופיגול היכן הותרו מכללן דאיצטריך ליה לא ירצה ולא יחשב ואומר רבינו תם דפיגול הותר מכללו בבמה דלא שייך שם מחשבת חוץ למקומו והא דפריך בהקומץ רבה (מנחות דף כה.) אימא עון יוצא שהותר מכללו בבמה כג] אמר קרא לרצון להם לפני ה' עון דלפני ה' אין עון דיוצא לא חוץ למקומו חשיב שפיר לפני ה' שהמחשבה בפנים ואין לומר דבבמה לא קרינן ליה הותר מכללו כיון דהכשירו בכך כדקאמר התם גבי שמאל דכיון דאסור בפנים אין זה קרוי הכשירו בכך ונותר כדי נסבה ואגב פיגול נקטו נותר הואיל ומשכח ביה קרא אע"ג דלא צריך אי נמי נותר הותר מכללו בראשו של מזבח דאיכא למאן דאמר אין לינה מועלת בראשו של מזבח בריש תמיד נשחט (פסחים ד' נט.) ובפ' המזבח מקדש (לקמן ד' פז.) ומיהו פלוגתא דאמוראי היא וקשיא [ג] למ"ד [דאית ליה] לינה מועלת מהך ברייתא ונראה דנותר יש ללמדו עון עון מריצוי ציץ ופגול נמי מצינן למילף כד] ואפי' לא משכחת בהו הותר מכללן ולרצון להם איכא לאוקמי כדדרשי' בפ' הבא על יבמתו (יבמות דף ס:) כה] [להם לרצון ולא לפורעניות] אבל לעובדי כוכבים אפי' לפורענות ועוד י"ל דנותר הותר מכללו במנחת כהנים ומנחת כהן משיח וקומץ וכל דבר שאין לו מתירים כו] אין חייבים עליהן משום פיגול כדתנן פ' ב"ש (לקמן דף מג:) ואפי' פסולא נמי נראה דליכא מדאמר לעיל בסוף פ"ק (דף יד.) דמודה ר' שמעון בהולכת חטאות הפנימיות ופריך והא"ר שמעון כל שאינו על מזבח החיצון אין חייבין עליו משום פגול ומשני מודה ר' שמעון דפסול מק"ו ומה שלא לשמו הכשר בשלמים פסול בחטאת חוץ לזמנו הפסול בשלמים א"ד שיפסל בחטאת משמע דאי לאו ק"ו כז] הוה אמינא דאפי' פסולא ליכא א"כ במנחת כהנים ובמנחת נסכים דליכא ק"ו דלא מיפסל בזו שלא לשמן ליכא פסולא כלל אלמא אשכחן נותר דהותר מכללו לגמרי: **לאו** כגון שנטמאו בעלים במת. תימה מאי קשיא ליה נוקמה בטומאת הדם שנטמא הדם הציץ מרצה דגבי טומאת דם מייתי לה בכולי הש"ס (לקמן מה.) דדם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה ותנן נמי בפסחים (דף עח:) נטמא כח] *הדם והבשר קיים זורק הדם וי"ל דס"ל להאי לישנא דלית ליה למימר דנשא עון טומאה אלא לאכול בטומאת הגוף למאי דלא מסיק אדעתיה השתא עון קדשים ולא עון מקדישים דאי סבר שוחטין וזורקין על טמא שרץ וכן טמא מת בשביעי שלו דחשיב כטמא שרץ הא לא עבדי לצבור בטומאה כיון דאין יחיד נדחה לצבור נמי לא עבדי בטומאה אלא עושין שליח לשחוט בעבורם כיון דאינהו אכלי לאורתא ואי סבר אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ דהשתא לצבור עבדי בטומאה א"כ אין הציץ מרצה על היחיד דהא אין שוחטין וזורקין עליו כט] אלא נטמאו בעלים במת וקודם שביעי מרצה ליחיד שהביא פסחו וסייעתא לזקני דרום דאמרי אם אינו למנוה וקשה מאי פריך היכא אישתראי לרמי בר חמא דלית ליה כמו זקני דרום מכפרים כמתכפרין ועוד כי משני לעולם בשרץ ושם טומאה בעולם הא כיון דשוחטין וזורקין על טמא שרץ א"כ ריצוי ציץ ל"ל הא קרב בטהרה כדפירש רבינו שלמה בסמוך ואי סבר אין שוחטין על טמא שרץ א"כ לא יועיל ציץ *כדפירש לעיל אי בשרץ היכא אישתראי וי"ל דמעיקרא בעי לאוקומה בטומאת בעלים בשרץ והוה מצי למפרך ל"ל ריצוי ציץ אלא שפיר פריך היכא אישתראי וכי משני לעולם בשרץ רוצה לומר ולא בטומאת בעלים אלא בטומאת כהן גרידא וכ"ש בטומאת מת וסבר רמי בר חמא טומאת מת מרצה בכהן ביחיד וקצת קשה דלא ה"ל למימר שם טומאה בעולם משמע דטומאת מת בצבור קאמר והלא טומאת שרץ נמי הותרה לכהן מק"ו דלעיל אלא משום דעיקר היתר צבור בטומאת מת כתיבא להכי נקט ליה. ברוך: **אימא** מה זר במיתה אף יושב במיתה. פי' בקונטרס דניגמר במה מצינו מה זר מחלל עבודה וחייב מיתה אף יושב שמחלל עבודה במיתה וקשה דגבי ערל ואונן נמי היה לן להקשות כמו כן דליהוי במיתה מבנין ל] אב ונראה דפריך משום דדרשי' לעמידה בחרתיו ולא לישיבה שלא בחר בכהנים יושבים אלא נחשבים כמו ישראלים זרים לכך מחלל עבודה לא] כזר [ומש"ה גם במיתה להוי כזר] ומשני משום דהוי מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים לב] [שני כתובים הבאים כאחד דמחוסר בגדים כתיב ביה מיתה ולא ישאו עון ומתו ובשלא רחוץ ידים ורגלים] נמי כתיב ביה מיתה ולא ימותו ובחנם נכתבה דהא ילפי' חוקה לגזירה שוה אלא למימרא דלא ילפי' מיתה מהא דקרי' רחמנא זר וניחא השתא דהלא

שיטה מקובצת

א] אילימא טומאת שרץ. פ"ה ותוקמא בין בכהן בין בבעלים ולא דק דבכהן לא מצי לאוקמי שהרי לזקני דרום אמרי' לעיל דטומאת שרץ לא מרצי כלל ומתני' דפסלא טמא היינו טמא [שרץ דמחלל] העבודה וא"כ איך קאמר דציץ מרצה אלא דוקא בבעלים מוקמינן ליה והא שוחטין וזורקין על טמא שרץ היינו על ידי ריצוי דציץ: היכא אישתראי. בצבור. [וא"ת] מאי פריך הא כהן טמא שרץ הותר בצבור לכ"ע לפר"ת ולפ"ה נמי מרצה כהן טמא שרץ בצבור למאן דפליג אזקני דרום והכי קיימינן לאותבי לרמי בר חמא דפליג אזקני דרום [וי"ל] דדייק מגופיה דהך ברייתא דמשמע דבאותו ענין שהותר בצבור ציץ מרצה ביחיד וא"כ לאו בכהן שנטמא בשרץ איירי דהא לא מרצי ביחיד לכ"ע כדפי' גבי שוחטין וזורקין על טמא שרץ כיון דאמר שהציץ מרצה ביחיד הוי ליה יחיד אינו נדחה וכל שביחיד אינו נדחה צבור לא עבדי בטומאה הילכך פריך שפיר היכא אישתראי היתר גמור לאכול בטומאה דלרצון להם משמע היתר גמור באכילה לכ"ע כדפי': ב] מאי טומאה. פי' איזה טומאת יחיד נרשא אילימא טומאת שרץ כו' [אלא לאו] טומאת [מת] ואשכחן דאשתראי בצבור דכתיב איש איש כי יהיה טמא לנפש איש נדחה לפסח שני ואין צבור נדחה לפסח שני אלא עושין בטומאה [מאי] לאו שנטמאו בעלים [בטומאת מת] וקתני ונשא דציץ מרצה אלמא נטמאו בעלים במת משלחין קרבנותיהן. מהר"פ: אי נימא טומאת שרץ. פ"ה ונוקמא זקני דרום בכהן כו' עד אכיל ליה. ותימה למה שינה לשונו דלעיל אמר דנוקמא בכהן או בבעלים ועוד דבכל שמעתין קאמר דהא דשוחטין וזורקין ע"י ריצוי דציץ וכאן פי' בלא ציץ ונראה לי דזה דחוק לרש"י דכי דייקינן עון קדשים עון מקדישים לא וקאמר אי נימא מטומאת שרץ משמע דאי מוקמית לה בטומאת שרץ לא קשה מידי וזה תימה דאדרבה דקשיא לזקני דרום דאינהו סברי דשוחטין וזורקין על טמא שרץ ולכך הוצרך לפרש דנהי דדרשת עון מקדישים לא אית להו לזקני דרום שוחטין וזורקין מסברא בלא שום קרא. ברוך: ג] עון מקדישים לא. טומאת הגוף בין דכהן בין דבעלים לא מרצי וא"ת מעיקרא ללשון ראשון איך [היה הסקשה] אסיק אדעתין כהא דכתיב עון הקדשים דמשמע עון הקדשים ולא עון המקדישים ונראה לפרש דמעיקרא היה סבור כדקתני אלא עון טומאה שהותרה מכללה בצבור הותרה ביחיד ובצבור הותר אף לענין בעלים וכמו כן ביחיד הילכך הוי פריך רמי בר חמא. מהר"פ: ד] ה) רב. הונא אמר רב: ה] שני כתובין. פ"ה וה"ה כו' אלא משום דמחוסר בגדים כו' וזה דוחק דכ"ש באים כאחד ולפי מה שפרשתי [לעיל בהא] דמטעם זרות פסלינן ליושב כמו כן מחוסר בגדים ושלא שייך למיפרך דטעם דידהו לא הוי משום פיסול זר ומשני: נב] ורגלים. שני כתובים הבאים כאחד דמחוסר בגדים פסול מטעם זרות וכתיב ביה מיתה בפרשת ואתה תצוה ולא ימותו ושלא רחוץ ידים ורגלים

שיטה מקובצת

רחוץ רגלים פסול מטעם זרות ומה דלא נקיט זר ונקט תני דתנינן דלא ילפינן מיתה [בהם] אפי' היכא דידעינן [דפסולם משום] זרות כגון יושב אי לא כתיב מיתה בגופייהו וכגון מחוסר בגדים ושלא רחוץ רגלים אע"ג (דפסלינהו) [דפסולייהו] משום זרות לא הוו בהו מיתה אי לאו דכתיב בגופייהו ומתוך כך ניחא הא דקשה דלמה איצטריך למכתב מיתה בגופייהו תיפוק ליה משום (דפסלינהו) [דפסולייהו] מטעם זרות ובזרות כתיב מיתה והילכך ניחא משום דכל עיקר מיתה שנכתבה בגופייהו היינו לאשמועינן בעלמא דהנך דפסלי מטעם זרות ליכא בהו חיוב מיתה כיון דלא כתיב בגופייהו מהר"פ: ו] קרבן. הוא מרצה: ז] בהכשר. חוזר ונפסל: ח] ממנו. כדאמרי' לקמן בתר דהוכשר יפסול: ט] תיבת הא נמחק: י] ליתן. נשיאות: יא] ותוקמא בכהן: יב] רחמנא. דטומאה סותר ראש: יג] קאמרי'. הכא: יד] דאשתראי בהו וטעמא גדול הוא אות ו' ותיבת בהו נמחק: טו] דקראי. ומייתי חד תיובתא: טז] מת. אלמא (לא) [אין] טמא מת משלח: יז] מלרצות. כדאוקמוה: יח] שבטיך. וגו' הס"ד: יט] לא לישיבה. מהכא נפקא לן אזהרה בסנהדרין באלו הן הנשרפין ועיכוב כדקתני לקמן כשהוא אומר העומדים ככל אחיו הלוים וגו' הס"ד ומה"ד אימא מה זר במיתה אף יושב במיתה. ולינמור במת מצינו בזר שמיחל העבודה וחייב מיתה אף יושב שמחלל העבודה במיתה. הס"ד: כ] כך. גרים הקונטרס: כא] כתיב. ברישא חוץ לזמנו: כב] מום. וא"ת נותר ותיבות א"כ נמחק: כג] בבמה. ומשני: כד] למילף. הכי: כה] להם לרצון ולא לפורעניות: כו] מתירין. דאין: כז] ק"ו. הוה אמינא: כח] נטמא. החלב: כט] עליו. אלמא נטמאו: ל] אב. וי"ל דאת"נ דהם"ל מערל ואונן והדר מתריפירכא נקט ודוחק: לא] כזר. הילכך פריך שפיר אימא מה זר כו' הואיל ויושב פסיל ליה מטעם זרות א"כ אף במיתה להוי כזר אבל ערל ואונן לא

א) מדברי התוס' ד"ה אימא מה זר נראה דצריך למחוק מן וכיון עד מחיל עבודה ופ"א ה"ג ולא לישיבה: ומהכא נפיק לן אזהרה בסנהדרין (דף פג.) באלו הן הנשרפין לעיכוב כדקתני לקמן העומדים שם לשרת כו'

ה) נראה דלא גרים כלל אמר רבא רק רב הונא אמר רב.

רש"ק חותם זה

* שכהן שנטמאו בטומאת מת מרצה

נושא
יושב מחלל עבודה
אבל אינו חייב
מיתה (בידי שמים)

הגהות צ"ק [א] לשרת כו' וגו' ולא לישיבה וכיון דלא בחרו הו"ל זרים וזר מחיל עבודה כדילפינן מושרת ככל אחיו הלוים העומדים שם הס"ד וכו': [ב] צ"ל מקרא אחרינא: [ג] כ"ה למ"ד לינה מועלת כו':

הגהות הב"ח (א) גמ' אילימא טומאה כצ"ל ואות מ"ם נמחק: (ב) רש"י ד"ה לעולם וכו' קאמרינן הכא כצ"ל ואות מ"ם נמחק: **גליון הש"ס** גמ' לעמוד לשרת מצוה. עיין לעיל דף טז ע"א תוס' ד"ה מיושב: